

APORTACIÓ AL CONEIXEMENT FLORÍSTIC DE L'ALTA RIBAGORÇA I DE LA VALL D'ARAN

Rebut: octubre de 1983

V. Canalís,* X. Baulies,* T. Sebastià* i E. Ballesteros**

SUMMARY

Contribution to the floristic knowledge of the Alta Ribagorça and the Vall d'Aran (Central Pyrenees)

Some records of vascular flora from the Alta Ribagorça and the Vall d'Aran are commented. Observations about their habitat are given. Findings of *Avenula marginata* ssp. *pyrenaica*, *Carex ferruginea*, *Carum verticillatum* and *Ranunculus trichophyllus* ssp. *lutulentus* seem to be the most interesting ones.

En aquesta nota donem a conèixer algunes de les plantes vasculares més notables herboritzades en el transcurs de diverses excursions realitzades en diferents èpoques de l'any a l'Alta Ribagorça i a la Vall d'Aran.

Androsace ciliata DC. in Lam. & DC. — Alta Ribagorça: entre el pic d'Aubacs i el pic de les Pales del port de Gelada, 2.250 ms.m. (CH11), on no és rara als indrets pedregosos vora la carena, junt a *Saxifraga caesia*.

Artemisia gabiellae Br.-Bl. — Alta Ribagorça: entre el pic d'Aubacs i el pic de les Pales del port de Gelada, 2.250 ms.m. (CH11). Els nostres exemplars corresponen a aquesta espècie i no a *A. mutellina* Vill., citada per COSTE & SOULIÉ (1913) del «Pic Maubermé (Jourtau)!».

Avenula marginata (Lowe) J. Holub ssp. *pyrenaica* J. Holub — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: vall de Mulleres i vall de Bar-ravés, entre 1.550 i 1.680 ms.m. (CH12). Atenent al treball de VIGO (1981), aquesta espècie es presenta només a Andorra, Alta Cerdanya i Penyalgosa als Països Catalans (com *A. sulcata* J. Gay). La nostra troballa representa, doncs, una nova citació per a Catalunya. Els nostres exemplars corresponen a la ssp. *pyrenaica* i no a la ssp. *sulcata* (Gay ex Delastre) Franco. Aquest tàxon es localitza de forma gairebé exclusiva a les landes seques (*Violo-Callunetum*) i humides (*Gymnadenio-Ericetum tetralicis*) dels voltants de l'hospital de Viella.

Cardamine pentaphyllos (L.) Crantz — Alta Ribagorça: vall de les Salenques, cap a 1.500 ms.m. (CH11). Molt rara, l'hem

* Departament de Botànica. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona. Avgda. Diagonal, 645. 08028 Barcelona.

** Departament d'Ecologia. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona. Avgda. Diagonal, 645. 08028 Barcelona.

localitzada dins la fageda (*Scillo-Fagetum*).

Carex ferruginea Scop. — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: Pleta Nova de la vall de Mulleres, pujant al refugi, entre 1.800 i 1.900 ms.m. (CH12). Molt localitzat.

Carex pilulifera L. — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: vall de Mulleres i vall de Barravés, 1.600-1.700 ms.m. (CH12). És freqüent a la landa humida d'*Erica tetralix*.

Carex pulicaris L. — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: vall de Mulleres i vall de Barravés, 1.600-1.700 ms.m. (CH12). No és rar a les torberes dominades per *Scirpus caespitosus* (*Tofieldio-Scirpetum caespitosi*).

Carex rupestris All. — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: Pleta Nova de Mulleres, 2.100 ms.m.; coll de l'estany Redó, 2.420 ms.m. (CH12). A la Pleta Nova de Mulleres es localitzava sobre els relleixos d'unes roques calcàries, acompanyat per *Kernera saxatilis*, *Saxifraga caesia*, *S. moschata*, *Gypsophyla repens* i *Teucrium pyrenaicum*. Al coll de l'estany Redó es trobava, molt abundant, en una landa rasa de *Loiseleuria procumbens*, *Dryas octopetala* i *Empetrum nigrum* ssp. *hermaphroditum*. Entre d'altres espècies anotarem també *Vaccinium uliginosum*, *Carex curvula*, *Avenula versicolor*, *Huperzia selago*, *Antennaria carpathica*, *Agrostis rupestris* i *Saxifraga aizoon*. Eren especialment abundants *Thamnia vermicularis* i diverses *Cetraria* (*C. islandica*, *C. nivalis* i *C. juniperina* var. *terrestris*).

Carum verticillatum (L.) Koch — Alta Ribagorça: vall de Barravés, aigües amunt de la presa de Senet, 1.460 ms.m. (CH11). De distribució semblant a *Avenula marginata* (VIGO, 1981) aquesta espècie no era coneguda de Catalunya. Està molt localitzada en un prat humit amb *Festuca rubra* i *Succisa pratensis*, i dins la landa d'*Erica tetralix*, en perill de desaparició per la proximitat de la carretera.

Drosera longifolia L. — Vall d'Aran: vall de Tredòs, 1.860 ms.m. (CH32). Aquesta espècie era coneguda únicament de la vall de Ruda (CADEVALL, 1913-1937). Nosaltres l'hem localitzada a les torberes del riu d'Aiguamoix, a les parts més humides del *Tofieldio-Scirpetum caespitosi*. Aquesta variant amb *Drosera longifolia* ocupa una

posició semblant a la del *Narthecio-Scirpetum caespitosi* (vegeu BALLESTEROS *et al.*, 1983). La seva composició florística pot resumir-se com segueix.

Característiques territorials d'associació i diferencials:

2.1 *Tofieldia calyculata*

1.1 *Primula farinosa*

Característiques d'*Oxycocco-Sphagnetum*:

4.3 *Scirpus caespitosus*

2.2 *Drosera longifolia*

2.2 *Drosera rotundifolia*

Característiques de *Scheuchzerio-Caricetum nigrae*:

2.1 *Bartsia alpina*

+ *Parnassia palustris*

+ *Juncus alpinus*

+ *Carex panicea*

+ *Carex nigra*

+ *Pinguicula vulgaris*

+ *Eleocharis multicaulis*

Companyes:

1.1 *Equisetum palustre*

1.1 *Juncus* sp.

+ *Molinia caerulea*

+ *Succisa pratensis*

+ *Potentilla erecta*

+ *Calluna vulgaris*

Criptògames:

4.2 *Sphagnum contortum* K. F. Schultz

3.1 *Campylopus stellatum*

1.1 *Drepanocladus revolvens* var. *intermedius*

+ *Scorpidium scorpioides*

Gagea lutea (L.) Ker-Gawler — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: vall de Conangles, 1.900 ms.m. (CH12). És comuna als prats nitròfils de la vall de Conangles, amb *Corydalis solida*, *Chenopodium bonus-henricus* i *Poa supina*.

Galium cometerhizon Lapeyr. — Alta Ribagorça: entre el pic d'Aubacs i el pic de les Pales del port de Gelada, 2.250 ms.m. (CH11). Localitzada a les tarteres amb *Crepis pygmaea*, *Iberis spathulata* i *Ranunculus parnassifolius*.

Iberis spathulata J. P. Bergeret — Alta Ribagorça: entre el pic d'Aubacs i el pic de les Pales del port de Gelada, 2.550 ms.m. (CH11). Espècie pròpia de les comunitats glareícoles (*Iberidion spathulatae*).

Juncus bulbosus L. — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: vall de Mulleres i vall de Barravés, 1.630 ms.m. (CH12). Fa petites po-

blacions a les basses naturals vora l'hospital de Viella.

Juncus filiformis L. — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: vall de Conangles, 1.850 ms.m. (CH12). Rara, apareix en el *Caricetum nigrae*.

Juncus triglumis L. — Alta Ribagorça: estanys d'Anglòs, 2.225 ms.m. (CH11). Molt rara, es localitza a les mulleres properes a l'estany gran d'Anglòs.

Oxytropis foucaudii Gillot — Alta Ribagorça: entre el pic d'Aubacs i el pic de les Pales del port de Gelada, 2.550 ms.m. (CH11). Hem recol·lectat aquesta espècie vora la carena, acompanyada per *Dryas octopetala*, *Salix herbacea*, *Salix reticulata*, *Thalictrum alpinum*, *Poa alpina*, *Plantago monosperma*, *Lotus alpinus* i *Oxytropis pyrenaica*, entre moltes altres.

Poa laxa Haenke in J. Jirasek et al. — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: sota el tuc de Mulleres, 2.850 ms.m. (CH12). Els exemplars determinats provenien d'una comunitat quionòfila amb *Mucizonia sedoides*, *Gnaphalium supinum*, *Gentiana alpina*, *Veronica alpina*, *Armeria alpina*, *Sedum alpestre*, *Carex pyrenaica*, *Cardamine bellidifolia* ssp. *alpina*, *Sibbaldia procumbens* i els briòfits *Polytrichum sexangulare* i *Anthelia juratzkana* (*Gnaphalio-Mucizonietum sedoidis*).

Potamogeton alpinus Balbis — Alta Ribagorça: estany gran d'Anglòs, 2.220 ms.m. (CH11) (det. J. M. Montserrat). Forma una comunitat en el fons de l'estany amb *Potamogeton pusillus*, *Ranunculus trichophyllus* ssp. *lutulentus* i *Nitella capillaris* (Krock.) Groves & Bullock-Webster (aquesta darrera espècie determinada per M. Comelles).

Potamogeton pusillus L. (= *P. berchtoldii* Fieber in Berchtold & Opiz). — Alta Ribagorça: estanys d'Anglòs, 2.220-2.240 ms.m. (CH11) (det. J. M. Montserrat). És comú a la majoria dels estanys amb *Sparganium affine* ssp. *borderi*, *Callitriche* sp. i altres macròfits.

Potentilla brauniana Hoppe in Sturm — Alta Ribagorça: entre el pic d'Aubacs i el pic de les Pales del port de Gelada, 2.550 ms.m. (CH11). És rara vora la carena, amb *Thalictrum alpinum*, *Sibbaldia procumbens* i *Carex atrata* ssp. *nigra* entre altres espècies.

Potentilla frigida Vill. — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: tuc de Mulleres, 3.005 ms.m. (CH12). És abundant a la part culminal amb *Armeria alpina*, *Carex curvula*, *Minuartia sedoides*, *Gentiana alpina*, *Tanacetum alpinum*, *Linaria alpina*, *Cerastium alpinum* i *Saxifraga bryoides*.

Ranunculus glacialis L. — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: tuc de Mulleres, 3.000 ms.m. (CH12). Localitzat, molt escàs, entre els grans blocs granítics propers a la part culminal del tuc.

Ranunculus trichophyllus Chaix in Vill. ssp. *lutulentus* (Perr. & Song.) Vierh. — Alta Ribagorça-Vall d'Aran: estanys d'Anglòs, 2.220-2.240 ms.m., (CH11). Aquesta subespècie era coneguda de la vall de Boí (MARGALEF MIR, 1979).

AGRAÏMENTS

Els autors agraeixen al Dr. J. Vigo els seus nombrosos consells en l'elaboració d'aquest treball.

BIBLIOGRAFIA

- BALLESTEROS, E., BAULIES, X., CANALÍS, V. & SEBASTIÀ, T. 1983. Landes, torberes i mulleres de l'Alta Ribagorça. *Collect. Bot.*, 14: 55-84.
- CADEVALL, J. 1913-1937. *Flora de Catalunya*. Barcelona.
- COSTE, H. & SOULIÉ, A. 1913. *Florule du Val d'Aran*. Le Mans.
- MARGALEF MIR, R. 1979. *Distribución de los macrofitos de las aguas dulces y salobres del E y NE de España y dependencia de la composición química del medio*. Fund. Juan March, Ser. Univ., 157.
- VIGO, J. 1981. Les plantes atlàntiques als Països Catalans. *Treb. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 9: 93-122.